

BOGACTWO FLORYSTYCZNE PASMA POLICY

Pasma Policy leży w obrębie Beskidu Żywieckiego, można powiedzieć, że z racji swojego położenia jest nieco przyćmione przez sąsiednią, majestatyczną Babią Górę. Sprawia to, że liczba odwiedzających to miejsce turystów jest stosunkowo mała, jednak w ostatnim czasie notuje się wzrost liczby odwiedzających, zwłaszcza w zachodniej części, gdzie prowadzą drogi z Zawoi. Ci, którzy zdecydują się przemierzyć tutejsze szlaki turystyczne mają szansę zobaczyć kilka niezwykle pięknych i rzadkich okazów naszej flory.

zadaniem jest ochrona trzech typów siedlisk: zarośli kosodrzewiny, ziołorośli górskich i nadrzecznych oraz górskich borów świerkowych.

Na obszarze Pasma można wyróżnić trzy piętra roślinne; pogórze, regiel dolny z buczyną karpacką (tzw. *Dentario glandulosae-Fagetum*) oraz regiel górny porośnięty lasami świerkowymi (tzw. *Piceion abietis*).

Wśród najcenniejszych występujących tu roślin w pierwszej kolejności wymienić należy zarzyczkę górską *Cortusa mattioli*. W Polsce jest gatunkiem

Ryc. 1. Goryczka trojeściowa *Gentiana asclepiadea*. Fot. Kamil Szczepka.

Najwyższym szczytem pasma jest Polica, która wznosi się na wysokość 1369 m n.p.m. W pogodne dni można z wyższych, otwartych położen ujrzeć Tatry, a nawet oddalony o 60 km Kraków. Geologicznie, podobnie jak całe Beskidy, pasmo Policy zbudowane jest z naprzemiennie ułożonych warstw skał osadowych pochodzenia morskiego – piaskowców, zlepieńców, a także mułowców i iłowców. Taką serię naprzemiennych warstw skał w Karpatach określa się mianem fliszu karpackiego.

Jak wspominałem na początku Pasma Policy jest miejscem występowania wielu cennych gatunków roślin i zwierząt. Z tego powodu na północnych stokach Policy utworzono dwa rezerваты przyrody o łącznej powierzchni ponad 70 ha. Obecnie oba wchodzi w skład wytyczonego obszaru Natura 2000, którego

rzadkim, podlegającym ścisłej ochronie. Poza Pasmem Policy występuje ona jedynie w Tatrach, Gorcach oraz w obrębie masywu Pilska w Beskidzie Żywieckim. Kwitnie na purpurowo od maja do lipca. Najłatwiej znaleźć ją w miejscach wilgotnych, np. wzdłuż górskich strumieni i potoków.

Kolejnym wartym wspomnienia gatunkiem jest *Aconitum firmum* ssp. *moravicum* – Tojad mocny morawski, objęta ścisłą ochroną, trująca roślina o pięknych niebiesko-fioletowych kwiatach zebranych w grona. Kwitnie w okresie od czerwca do sierpnia. Wszystkie części rośliny zawierają śmiertelnie trującą akonitynę o paraliżującym działaniu.

Innymi rzadkimi gatunkami naszej flory, które możemy napotkać na szlakach biegnących przez Policę są: kwitnący na różowo wczesną wiosną, trujący

wawrzynek wilcze łyko (*Daphne mezereum*), goryczka trojeściowa (*Gentiana asclepiadea* – Ryc. 1), liczydło górskie (*Streptopus amplexifolius*), podbiałek alpejski (*Homogyne alpina*), nazywany tak poprzez podobieństwo liści do pospolitego podbiału. Kolej-

Ryc. 2. Bodziszek żałobny *Geranium phaeum*. Fot. Kamil Szczepka.

ny gatunek to malutki, zaledwie kilkucentymetrowy urdzik karpacki (*Soldanella carpatica*). Roślina ta wyrasta często wprost na środku szlaków. Warto wymienić także mięsożernego przedstawiciela naszej flory – chronionego tłustosza pospolitego (*Pinguicula vulgaris*). Ponadto rośnie tu prawie 20 gatunków storczyków, wśród nich: kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*), kruszczyk błotny (*Epipactis palustris*), storczyk męski (*Orchis mascula*), gółka długoostrogowa (*Gymnadenia conopsea*) oraz ozorka zielona (*Coeloglossum viride*).

Oprócz wymienionych gatunków spotkamy też te typowe dla górskich lasów. Tuż przy szlakach bardzo często rośnie żywiec gruczołowaty (*Dentaria glandulosa*) – roślina, która jest gatunkiem charakterystycznym dla buczyny karpackiej. Równie często napotykamy innego przedstawiciela tego rodzaju – żywca

bulwkowatego (*Dentaria bulbifera*). Obie te rośliny kwitną w kwietniu, jeszcze zanim drzewa zdążą rozwinąć liście. Zaraz po nich zakwitają przedstawiciele rodzaju żywokostów: żywokost bulwiasty (*Symphytum tuberosum*), żywokost sercowy (*Symphytum cordatum*), którego nazwa pochodzi od kształtu liści. W niższych położeniach spotkamy trzeciego przedstawiciela tego gatunku – żywokosta lekarskiego (*Symphytum officinale*), różni się od pozostałych kolorem kwiatów – najczęściej mają barwę ciemnoniebieską. Często spotykany jest też charakterystyczny poprzez swój kolor gatunek bodziszka (*Geranium phaeum* – Ryc. 2), czyli bodziszek żałobny o ciemnofioletowych kwiatkach. Nie sposób pomylić go z innymi pospolitymi gatunkami tego rodzaju – np. bodziszkiem leśnym (*Geranium silvaticum*) o kwiatkach purpurowo-fioletowych.

Bardzo bogata jest też flora paproci, skrzypów i widłaków.

Prowadzone na początku lat 60 badania florystyczne wykazały obecność w Paśmie Policy 765 gatunków roślin naczyniowych. Obecnie przez Autora artykułu prowadzone są ponowne badania mające na celu określenie zachodzących w szacie roślinnej zmian oraz wpływu na nią działalności człowieka. Głównym zagrożeniem dla roślinności jest wzmagający się ruch turystyczny, a także coraz częstsze rozjeżdżanie szlaków quadami i motocyklami. Pierwsze obserwacje wykazały wzrost liczby i zasięgu gatunków synantropijnych, czyli tych, które związane są z człowiekiem i jego działalnością. Pojawiły się nowe, obce gatunki – np. pochodzący z zachodniej Azji i południowej Europy rukiewnik wschodni *Bunias orientalis*. Flora Pasma podlega więc ciągłym, nieustającym zmianom.

Kamil Szczepka